

Új hataskörök a megyei (fővárosi) élelmiszerellenőrző és vegyvizsgáló intézeteknél

A mezőgazdasági és élelmészügyi ágazathoz tartozó egyes hataskörök módosításáról rendelkező 1979. évi 3. sz. tvr. végrehajtására kiadott 14/1979. (IV. 6.) MT sz. rendelet és az 5/1979. (IV. 6.) MÉM sz. rendelet a MÉVI (FÉVI) Hálózat korábban kijelölt hatasköreit lényegesen szélesítette.

A hataskör szélesítés egyik formája volt egyes feladatoknak a járási hivataloktól, tanácsi szervektől szakigazgatási intézmények, így a Hálózat hataskörébe utalása.

Ezek különösen:

- az előállítónál 50 000 Ft értékhatárig a forgalomba hozataltól eltiltott élelmiszerek megsemmisítésének, átdolgozásának és a forgalomba hozatal felételei megállapításának hatasköre;
- hibás termék esetén az előállító, illetve a forgalombahozó közvetlen kötelezése a vegyvizsgálati díj megtérítésére.

Mindkét intézkedési jogkör kifejezetten hatósági döntés. A korábbi szabályok szerint az intézetek joga és kötelezettsége ebben a körben a véleményezés volt, illetve a hozott döntés végrehajtásának ellenőrzése.

Mindkét intézkedést hatósági határozat formájában kell meghozni, hivatkozással a fellebbezési jogorvoslat lehetőségére. A másodfokú határozat meghozatalának joga változatlanul a megyei mezőgazdasági és élelmészügyi szakigazgatási szerv vezetőjének hataskörében maradt.

Az új hataskör megállapítás jogpolitikai indokát a jogalkalmazó szükségtelen kettős eljárások, párhuzamosságok kiküszöbölésében adta meg. Így az eljárás gyorsabb, közvetlenebb, áttételektől mentesebb és mind az állami szervek, mind az állampolgárok érdekei szempontjából kedvezőbb.

Igen lényeges kérdés ez az Élelmiszer Törvény zökkenőmentes végrehajtásában, az egységes gyakorlat kialakításában egyaránt és jól szolgálja a jogalkalmazás jogpolitikai irányelveit, valamint az államigazgatási eljárás egyszerűsítéssel történő korszerűsítését egyaránt.

A vegyvizsgálati díj megtérítésének korábbi eljárása a gyakorlatban igen összetett, hosszadalmas és több fórumú volt. Lényegesen egyszerűbb a jelenlegi eljárás, mely egyrészt a tanácsi szakigazgatási szerv szakmai munkájához közvetlenül nem kapcsolódott, másrészt igen sok adminisztrációs fordulatot jelentett – gyakran a végrehajtási cél tényleges lehetőségének késselmével. Helyes elv az, hogy a követelés állami érvényesítése közvetlenül a szolgáltatásért, mintegy a hibás termék negatív értékeléseként díjazást követelő szakigazgatási intézmény hataskörében kerüljön behajtásra.

További hataskör szélesítést jelentett a 10/1978. (IX. 26.) MÉM számú rendelet szabályozása a mezőgazdasági termékértékesítési szerződésből származó minőségi vitákban állásfoglalásra jogosult szervekről és intézményekről.

E jogszabály melléklete szerint a hálózati tevékenységet a következő kijelölések érintik:

- a búza sütőipari értékének és enzimállapotának a megállapítása MÉVI (FÉVI) feladat;
- a nyers fűszerpaprika, a fűszerpaprika féltermék és őrlemény minőségének megállapítása a MÉVI Kecskemét és Szeged feladata;
- a cukorrépa cukortartalma;
- a méz, méhviasz, a virágpor;
- a gomba;
- az étkezési tojás minőségének megállapítása MÉVI (FÉVI) feladat;
- a komló minősítése a FÉVI hatásköri feladata, végül;
- a tej zsírtartalmát az átadás helye szerint illetékes MÉVI (FÉVI) állapítja meg.

A számos és már korábban is kiadott hatásköri módosítás tette szükségessé a korábban 1974. évben szabályozott MÉVI szervezeti és működési kérdések felülvizsgálatát.

A 12/1979. (MÉM. É. 12.) MÉM sz. utasítás szabályozta újra a mezőgazdasági és élelmiszeripari szakigazgatási intézmények Szervezeti és Működési Szabályzatát.

E jogszabály 4. sz. melléklete tartalmazza egységes szerkezetben a MÉVI (FÉVI) Hálózat korábbi és új hatásköreit.

Igen lényeges hatáskörtisztázást jelent a MÉVI SZMSZ II/9 pontjának ötödik – bekezdésében egyértelműen megfogalmazott hatáskör: MÉVI feladat „– a csökkent értékű élelmiszereknél a minőségcsökkenés mértékének megállapítása...”).

Kétségtelen, hogy ez a hatáskör egyértelműen a minőség ellenőrzésére laboratóriumokkal megfelelően felszerelt, megyei területen szervezett intézmény munkájában érvényesülhet legjobban.

Lényeges kérdés ugyanis, hogy a minőségcsökkenés mértékének megállapítása nem egyszerű becslési feladat, hanem a mérhető paramétereken alapuló értékítélet. Természetesen ez nem jelenti az árhatósági hatáskörök sérelmét, az ár megállapítása – az értékcsökkenés mértékének reális figyelembevétel változatlanul az arra jogosult szervezetek hatásköre.

Gomola György